

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1869

De B. Theodorico Alemanno Presbytero Confessore Ex Ordine
Carmelitarum Venetiis In Italia Sylloge.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70595](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70595)

AUCTORE
ANONYMO.
Cecus Virgi-
nia sepul-
chrum visi-
tans illumina-
tur.

dd

A

lessart Montis-Ferrandensis *dd* in Alvernia quin-
quaginta annis natus, pluribus jam annis oculo-
rum lumine ita fuit destitutus, ut nec colores, nec
litteras videre, nec ullum de facie posset cogno-
scere : audita porro Viennensis Virginis Philippæ
virtutum miraculorumque celebritate, divina fretus
misericordia, Viennam versus iter haud sine comite
instituit : precibus igitur, ad ejusdem Virginis sepul-
chrum procumbens, intentus visum integre recupe-
rat, ac de percepto beneficio Deo, gloriosæ Virgini
Philippæ gratias reddit, et cum gaudio ad propria
regreditur. Signatum. Bourdeti.

ANNOTATA.

- a Vide notata parte prima ad lit. t.
b Redi ad Annotata part. 1. lit. r.
c Locum hunc ita expressum non inveni, ni is
sit forte, qui in Tabulis Blavianis Ponge dicitur,
ac Condrinaco fere adjacet.
d Ignotus mihi locus iste ; haud multum di-
screpat, nec a præcedente ita remotus est vicus
Chau vieux dictus. [Champdieu succursalis eccle-
sia sub parochia Montis Brisonis, in diocesi
Lugdunensi.]
e Aliquot hujus fere nominis loca in Sabaudia
B existunt : ut Savona, Savery, Sarbies, Salauce : ast
velut in apographo nostro exprimitur, locum
hunc non inveni.
f Metropolim Bressiæ seæ fere leucis Matisco-
ne orientem versus dissitam.
g De S. Joanne Baptista per universum orbem
catholicum culto, consule Opus nostrum ad diem
xxiv Junii ; ast præ reliquis cap. 1v § 1v, uti et
ibidem caput vi.
h De S. Romano, utique abbate Jurensis mo-
nasterii in Burgundia, videsis apud nos xxviii
Februarii.
i Quinque fere leucis Lugduno meridiem versus
distat.
k Monistrol vernacule : oppidulum est in Velau-
nis prope Ligerim fluvium.
l Quatuor leucis Valentia distat, ac in Tabula
Tillemontiana Charpey dicitur.
m Tribus fere leucis Valentia distat, ac in Ta-
bula modo citata Alissan vocatur.
n Forte indicatur hic Francopolis [Villefranche],
venustum oppidum septem circiter leucis Lugdu-
no dissitum.
o Burgus est in Foresio media fere via S. Au-
nemundum inter et Montem Brisonis situm.
C [Duplex est vicus S. Bonniti, uterque in districtu
Francopolitano : S. Bonnet-le-Troncy et S. Bonnet-
des-Bruyères.]

(a) T. III. part. I, Opp. col. 586. edit. Paris. an. 1705.

p Forte locus is in Tabula Tillemontiana Mon- D
vendre dicitur, ac Valentia adjacet.

q Burgus est ad fluvium Pin septem leucis Lu-
gduno distans ; a Collumbiere vero Anthon duabus
fere leucis abest ac Rodano adjacet.

r Vide notam præcedentem.

s Lugduno meridiem versus quatuor fere leucis
distat, ac vicus S. Aunemundo proximus est S. Mar-
tinus dictus.

t Ignotus hic mihi locus. [Solaise ecclesia succur-
salis sub parochia S. Symphorien-d'Ozon, in ho-
dierna diocesi Gratianopolitana, Dépt. de l'Isère.]
u Similia huic in Borbonio, ut Cousaget, Cres-
saget, Ecousaio, occurrunt nomina ; hinc fortasse
perperam locus hic in apographo nostro exprimi-
tur.

x Confirmationis, ut videtur, id enim Sacra-
mentum a presbytero (adi theologos Scholasticos
de hujus Sacramenti ministro) præeunte Pontifi-
cis licentia valide et licite conferri potest : quam-
quam forte et de alia quadam unctione id intel-
ligi possit, uti de simili recte Menardus in Notis
et Observationibus in Librum Sacramentorum S.
Gregorii Papæ (a) observat in hunc modum : Sed ii,
inquit, non mediocriter hallucinantur, qui scribunt
ejusdem esse virtutis chrismari seu ungi in vertice
a presbytero, ac chrismari in fronte ab episcopo. E
Hæc enim chrismatio verticis non est Sacramen-
tum, nec gratiam ex opere operato conferre, nec
Spiritus Sanctum donare valet : sed datur, ut intel-
ligat baptizatus, se ab eo die Christo capiti tam-
quam membrum conjunctum esse, atque ejus corpo-
ri insitum, et ex ea re Christianum a Christo, Chri-
stum vero a chrismate appellari, etc.

y Vienna trans Rodanum quinque leucis distat
vicus hic, ac in Tabula 1 parte ad lit. s citata
S. Petrus de Bove dicitur.

z Insula hæc Lugduno adjacet ; ast parochia
hæc in tabulis Blavianis, ni illa sit, quæ la Ciere
dicitur, non reperitur.

aa Civitas episcopalis est in Delphinatu ad Ro-
danum fluvium.

bb Urbs Galliæ ampla et perculta in colle in
Occitania, Velaunæ provincia caput prope Ligerim
fluvium, episcopalis sub archiepiscopo Bituricensi,
sed ab ejusdem jurisdictione immunis
dicitur aliter hæc urbs Anicium. Baudrandus ad
verbum Podium. Vide plura apud eundem ad
verbum Anicium, et quædem in Commentario
prævio § III num. 50.

cc Vide Annotata lit. præced.

dd Urbs Galliæ in Alvernia provincia vix uno
milliari a Claromonte urbe distans in ortum, unde
etiam sub ipsa sæpius comprehenditur, et aliquando
dicta fuit Clermont-Ferrand, sed revera separatur.
Baudrandus ad verbum Mons-Ferrandus.

DE B. THEODORICO

ALEMANNO PRESBYTERO CONFESSORE

EX ORDINE CARMELITARUM VENETIIS IN ITALIA

SYLLOGE.

C. G.
CIRCA ANNUM
MCCCLXXVII
Ob defectum
Actorum, for-
te

Quod aliquoties doluerunt Majores nostri,
nempe suas ad manus plurimorum virorum
illustrum, Sanctisque aut Beatissimis adscripto-
rum, qui sacrum Ordinem B. Mariæ Virginis
de Monte Carmelo præclaris virtutum suarum

exemplis illustrarunt, Acta non devenisse id,
nobis pariter non immerito dolendum esset de
B Theodorici Vita, si hæc uti Segerum Pauli
testari ait Lezana in Annalibus Carmelitarum ad
annum 1377, reipsa conscripta foret a Joanne
Grossi

A *Grossi Tolosano* In Opusculo de Sanctis Ordinis Carmelitani: cum enim hic scriptor, utpote qui ab anno 1389 usque ad annum 1430 generale Ordinis Carmelitani magisterium gessit, et proinde B. Theodorico, circa annum 1377, ut ajunt, defuncto, suppar extitit, pleraque hujus gesta optime perspecta habere potuerit, quemadmodum elucubrata ab eodem Beati nostri Vita non posset non summe aestimari, et ut auctoris maxima auctoritate præditi factus nostro de Actis Sanctorum Operi inseri, ita quoque ejusdem jactura non posset non ægre ferri. Verum num illud reipsa præstiterit, seu sat prolificam, ut apte Vita dici potuerit, gestorum B. Theodorici historiam exararit laudatus Joannes Grossi, dubium facit, quod idem Segerus Pauli conscriptam Beati nostri Vitam citans, pauca admodum in medium proferat, quæ in gestorum ejusdem Compendio, ab eodem magistro generali part. II Viridarii Ordinis Carmelitani concinnato, non legantur.

numquam
scriptorum,
exhibetur lan-
tum

2 Etenim, testante *Lezana*, Segerus Pauli in suis ad Mechliniense Kalendarium, varios ex Ordine Carmelitano sanctos sanctitatis fama illustres viros complexum, Observationibus ex citata a se Vita nihil aliud collegit, quam B. Theodoricum ex fratre Converso factum esse clericum et presbyterum et sex patrasse miracula; jam vero hæc miracula, unico excepto, leguntur pariter in dicto jam exhibitioque (a) Speculo Carmelitano a R. P. Daniele a Virgine Maria gestorum Beati Compendio seu Elogio; qua de causa modo suspicor Segerum Pauli, dum B. Theodorici Vitam a laudato magistro generali conscriptam fuisse ait, nihil aliud, quam ipsummet gestorum Compendium seu Elogium, ab eodem Joanne Grossi concinnatum, designasse. Fateor quidem ex hoc Elogio nullatenus erui B. Theodoricum, priusquam clericus sacerdosque fieret, extitisse, ut Segerus Pauli ex citata a se Vita collegit, fratrem laicum seu conversum, atque hinc etiam aliquatenus innui, dictum gestorum Compendium a citata a Segero Pauli Vita esse diversum; at vetusta Viridarii Joannis Grossi, in quo Compendium illud existat, MSS. exemplaria, ejusdemque, quæ anno 1507 procurata est, editionem Venetam inter se non convenire monet in Notatione prævia ejusdem Viridarii editor R. P. Daniele a Virgine Maria: quid itaque si alia exemplaria aliis extiterint auctiora, unoque tali auctiori exemplari Segerus Pauli usus fuerit, et in eo, quod in aliis exemplaribus non habebatur, B. Theodoricum in religiose suæ vitæ initio extitisse fratrem laicum seu conversum legerit? Ut sit, cum citata ab hoc auctore Beati Vita, si hæc a concinnato per Joannem Grossi Actorum Compendio distincta ponatur, a RR. PP. Daniele a Virgine Maria, et Lezana, qui ambo scriptores antiqua Ordinis sui monumenta diligentissime inquisierunt, in lucem protrahi nequiverit, cæterisque etiam omnibus, quos consului, ejusdem Ordinis scriptoribus ignota fuerit, eandem quoque a nobis minime repertum iri existimamus, ejusque loco ex Joannis Grossi Viridario, part. II Tom. I speculi Carmelitani edito, gestorum Beati Compendium, seu ejusdem Elogium hic exhibemus.

breve Beati
Elogium.

38. Theodicus natione Alemannus. Hic domans carnem suam quotidie, supra nudum ferream portavit loriam. Unde

Carnetenus ferrum portans diu, vanaque sprevit Cordetenus, Sanctum tandem lux cœlica plevit. Iste Sanctus, petita et obtenta licentia superiorum

(a) T. I, part. II, p. 140, num. 605, p. 265, num. 1099 et t. II p. 756, num. 2850. — (b) p. 220, num. 952. — (c) p. 695. — (d) Ad

propriam provinciam deserendi, peregrinationis causa Romam pervenit, ubi multa fecit miracula. Quandam enim generosam puellam, graviter a dæmonio vexatam, præsentis urbis Romanæ senatore cum comitibus diversis, misericorditer liberavit. Demum gloriam mundi fugiens venit ad civitatem Senarum, ubi primo in præsentia multorum cuidam surdo auditum restituit; secundo vero, dum populo prædicabat verbum vitæ, quædam mulier ejus interfuit prædicationi, et Sancti Viri aliquod desiderans videre miraculum, in elevatione Corporis Christi vidit Trinitatem in confirmationem sui desiderii. Postea veniens Florentiam, quamdam puellam claudam, nullum habentem rectum membrum in toto sanavit. In conventu vero Venetiarum, ubi ejus Corpus gloriose quiescit multis clarens miraculis, XIX die mensis Octobris ab hac luce migravit. Quædam autem mulier cæca cum cappa Viri Sancti oculos suos tangendo atque tergendo visum recepit. Multa crebra miracula meritis istius Sancti Confessoris fiunt ad laudem et gloriam Conditoris omnium in ipsa ecclesia, in qua ejus gloriosum Corpus quiescit, quæ ibidem multum pulchre depicta sunt.

AUCTOR
C. G.

4 Simile Elogium, sed paulo magis contractum, habet Joannes Palæonydorus Hollandus initio sæc. XVI defunctus, in Fasciculo tripartito parte II idem II Speculi Carmelitani (b) edito, Palæonydorumque secuti sunt Didacus Coria in Chronico Carmelitarum, Biscarretus in Palmilibus Vineæ Carmeli, aliique passim ex ordine Carmelitano scriptores; at singularia quædam tradit Philippus Metius apud Lezanam tom. IV Annalium (c) his verbis: Beatus Theodicus, Germaniæ quondam provincialis, cum reverendiss. priorem generalem in Terra Sancta residentem visitasset, rediens terra et mari tanta (intercedente divina gratia) edidit miracula, ut omnium ore apostolus Terræ Sanctæ diceretur. Mirabilis fuit suæ carnis domitor; super nudum etenim corpus ferream quotidie portabat loriam. Charitate in fratres et pietate in Deum fuit insigni. Qui cum magistratu suo fuisset bene perfunctus, tandem in conventu Venetiarum diem clausit extremum anno 1310 miraculis et vivus et mortuus excellens. Ejus intercessionibus Veneti his etiam temporibus nostris gaudent.

Alia quædam
quæ de eodem
narrantur,
E

5 Quam hæc sunt magnifica, ita vellem antiquiorem aliquem auctorem produci, qui eadem confirmaret; verum id neque præstare potuit laudatus *Lezana*, qui in Annalibus ad annum 1377 ita loquitur: Quis fuerit hic Generalis, quem in Terra Sancta (B. Theodicus) visitavit, et quomodo dicatur obiisse anno 1310, cum Palæonydorus, Coria, Munos et Biscarretus, imo Philippus a S. Jacobo in Catal. Vir. illust. Ord. circa hoc tempus (annum videlicet 1377) obiisse dicat, pronunc prætermittimus, donec clariora innotescant, neque a quoquam præstitum iri puto: anno enim MCCXXXVIII, uti Papebrochius tom III Maji (d) docet, decreta ceptaque fuit Ordinis Carmelitani ex Oriente in Occidentem transmigrationis, et septem annis post, seu anno 1245 generalis prior Alanus ex Syria et Terra Sancta, pro majori parte a Turcis occupata, in Europam transiens exceptus fuit in Alysfordiensi Angliæ conventu, ibique abdicanti Alano a patribus in Capitulo congregatis suffectus fuit B. Simon Stok, qui deinceps, uti in dicto Capitulo decretum fuit, semper in Occidente remansit, neque ullus postea prior generalis in Oriente demoratus fuit, quem proinde B. Theodicus, si Metio, anno 1310, si vero aliis scriptoribus diem XVI Maji, p. 634, num. 4.

sunt fabulosa.

credimus,

AUCTOR
C. G.

credimus, circa annum 1377 defunctus, in Terram Sanctam visitatum ire nequit. Dubitari etiam potest, an re ipsa Beatus noster Carmelitarum per Germaniam provincialis extiterit, quandoquidem inter eosdem neque (a) laudato Palæonydoro, lib. III cap. XIII quosdam Germaniæ provinciales recensente, neque a Lezana, qui ex Capitulis Generalibus, ab anno 1348 usque ad annum 1373 habitis, tom. IV Annalium (a) plures enumerat, referatur; sane sola Metii auctoritas illud nobis indubitatum reddere nequit, tacentibus cæteris ex eodem Carmelitano Ordine scriptoribus, quibus etiam quoad tempus Beati emortuale potius adheremus, quam soli Metio aliis omnibus refraganti.

Pluribus claruit Beatus miraculis.

6 Etsi vero ex dictis Philippi Metii narratio fabulosa quædam adjuncta habere videatur, ex laudatis tamen supra Joanne Grossi et Palæonydoro certum est, Beatum nostrum a jactis religiøsæ vitæ fundamentis (fecit id, ut in Notis MMSS. ad Aciem bene ordinatam Philippi Visitantini lego, et a Carmelitis Coloniensibus, teste Gelenio lib. III Syntagmate 43 de Coloniæ Agrippinensis Magnitudine, creditur, in conventu Coloniensi) austeram admodum vitæ rationem tenuisse, cujus indicium est ferrea lorica, a monachis Camaldulensibus, ut in Vita B. Dominici Loricati ad diem præcedentem edita legere est, frequenter etiam usurpata, quam super nudam carnem suam gerebat, talemque etiam evasisse ad vitæ sanctitatem, quam Deus in vita æque ac postobitum mundo testatam facere dignatus fuerit crebris miraculorum signis, indato supranum. 5 Elogio ex parte, recensitis; ex parte, inquam, recensitis, quia plura alia post ejus obitum mox asseruntur fuisse subsecuta, a Marco Antonio Alegrè de Casanate in Paradiso Carmelitici Decoris generatim etiam perstricta hisce verbis: Venetiis tandem (B. Theodorico) spiritum immaculatum reddidit Christo. Ibi incorrupto Corporis exuvio manens, magna veneratione recultus, a morte miraculis clarus, cæci ab eo visum, surdi auditum recipiunt, et debilis quisque sospes ad sepulchro regreditur ejus, et vel levissimo pallii ejus tactu multa mira operantur a Deo. Similia habet Philippus a Sanctissima Trinitate Historiæ Carmelitane cap. v et Petrus Wemmers in Chronico ejusdem Ordinis (b), qui et addit eundem ob crebra, quæ ad ejus sepulchrum facta fuerunt, miracula semper pro Sancto fuisse habitum, quod quam verum sit vel ex eo liquet, quod uti a laudatis Joanne Grossi et Palæonydoro, in Speculo quoque antiquo Carmelitano, anno 1507 Venetiis typis edito, Sanctus nuncupetur, et a cæteris omnibus, quos consului, ex Ordine Carmelitano scriptoribus Sancti aut Beati titulo insigniatur.

publicoque cultu gavisus fuit.

7 Scriptoribus Carmelitanis accedunt Miræus in opusculo de Origine et Incrementis Ord. Carmelit., Gelenius in Sacris et Piis Fastis Agrippinensibus, et Molanus, qui in Usuardi apud Solerium Auclariis ad hanc diem ita habet: Ipso die Sancti Theodorici Confessoris Ordinis Carmeli. Nee dubitandum est, quin mox ab obitu crebrescentibus ad Beati Viri tumulum miraculis, cæpta etiam mox fuerit in Carmelitarum saltem Venetiis ecclesia publica ejusdem veneratio, et deinceps tantopere fuerit aucta, ut hanc demum ad totum Ordinem Carmelitanum extendere visum fuerit Capitulo Generali, Romæ in cœnobio

S. Martini anno 1564 congregato, cujus jussu D Kalendario Breviarii, eodem anno editi, ad xv Octobris diem hæc inserta sunt: Theodorici confessoris ordinis nostri, Duplex. Sane Beati nostri cultum ex hoc capituli generalis decreto non sumpsisse initium, sed eundem jam dudum ante habitum dictum capitulum generale viguisse, suadet Kalendarium antiquum MS. Conventus Mechliniensis, ante annum 1500, imo verosimiliter, ut observat, qui ejus egraphum ad Majores nostros transmisit, circa medium sæc. xv excavatum, in quo ad XIX Octobris ita legitur: Theodorici confessoris non episcopi ordinis nostri: suadet id pariter codex MS. sat antiquus ex bibliotheca ducis Altemps de origine Ordinis Montis Carmeli, a Lezana laudatus, qui Theodoricum nostrum inter Sanctos seu Beatos Ordinis cappis albis depingendos reponit: neque etiam congregati in capitulo generali anno 1564 præcipui ex sacro Carmelitarum Ordine Patres tam solemnem B. Theodorico per universum Ordinem cultum decreturi fuisse videntur, nisi ad id cœpta jam dudum Venetiis, continuataque ejusdem publica veneratio eos incitasset.

8 Porro desierunt jam pridem idipsum decretum, quo Patres Romæ in Capitulo congregati Festum Beati nostri ritu duplici celebrandum sanaverunt, Carmelitæ observare, officiumque de eo ecclesiasticum recitare: postquam nimirum pontificio Gregorii XIII præcepto obstricti fuerunt ad recitandum Breviarium ad normam Breviarii Romani, a Concilio Tridentino emendati, correctum, in quo nullum de B. Theodorico officium exstat; verum dicti Breviarii correctio hæc solummodo de causa facta fuit, ut illud remotis inde incertis et apocryphis scripturis (verba sunt laudati Pontificis in decreto approbationis Breviarii correcti) minusque probatis Patrum sermonibus expunctis, Antiphonis quoque et Responsoriis juxta Scripturæ ordinem collocatis, cum Breviario Romano conveniret; et proinde idem Pontifex correctum hoc modo Breviarium Carmelitis præscribens, omnem cultum Beato impendi solitum nullatenus voluit abrogare. Itaque quemadmodum præfatum Pontificis præceptum non obstat, quominus sacræ B. Theodorici Ecclesiæ deinceps etiam in veneratione haberi potuerint, ita quoque nos impedire non debuit, quominus eidem, cum Beati tamen potius, quam Sancti titulo, quod ejus cultus extra sacrum Carmelitanum Ordinem non videatur fuisse propagatus, in Opere nostro locum daremus. Vellem nunc particularia quædam de publica veneratione, hodieque verosimiliter Beato Viri exhibita proferre, ideoque ad R. P. Priorem Carmelitarum Venetorum litteras dedi, rogans ab illo desuper edoceri; at hactenus responsum non accepimus, quapropter hic cogimur finem facere, plura prolaturi in hujus tomi Appendice, si hæc opportune fuerimus edocti. Hactenus scripseram, cum litteras Venetiis recipio omni humanitate plenas, quibus R. admodum Pater J. Augustinus Barcella ex provincialis et prior conventus Veneti dignatus est nos præter expectationem docere, nulla ibidem superesse vestigia venerationis publicæ, olim certe, ut ex præcedentibus liquet, B. Theodorico delatæ.

qui hodie, ut edocentur non amplius viget.

E

F

(a) p. 694. — (b) p. 616.